

Kyrkoårets sista söndag
KRISTUS KONUNGENS DAG, högtid

ÅRGÅNG B

Första läsningen: **Dan 7:13-14** (*Hans välde är evigt*)

Sovjetimperiet, Tredje Riket och en lång rad andra regimer i historien som ville kuva Guds folk är borta. Kyrkan står kvar. I alla tider besannas profeten Daniels vision om den gudomliga *Människosonen* (höjdpunkten i Daniels bok) vars rike segrar när Gudsfolkets fiender faller (i Daniels optik handlar det om de babyloniska, mediska, persiska och grekiska riken som efter varandra förtryckte judarna under århundradena före Kristus). Människosonen, Kristus, är kung. *Hans välde är evigt* (v. 14). Vi kristna firar att han redan har kommit och upprättat sitt rike, ett rike av förlåtelse och barmhärtighet. Han ska återkomma på ett sätt som ingen kan missuppfatta. Detta sägs ännu tydligare i andra läsningen:

Andra läsningen: **Upp 1:5-8** (*Han har gjort oss till ett kungadöme, till präster åt Gud*)

Läsningen är hämtad ur Uppenbarelsebokens första verser. De står som en skiss till vårt credo om Treenigheten, inkarnationen, frälsningen, kyrkan och domen, allt i ett enda svep. Jesu titlar är: 1) *det trovärdiga vittnet* – han vittnar om Gud och Guds rike (Joh 3:11; 1 Tim 2:6), kanske menas också att Jesus är *blodsvittne*, dvs. *martyr* (det grekiska ordet för vittne är *mártys*; jfr Apg 22:20; Upp 2:13; 17:6). 2) Jesus är *den förstfödde från de döda*, dvs. han är helgad (jfr 2 Mos 22:29) och den förste bland oss som Gud räddar ur dödsriket (jfr Rom 8:29; 1 Kor 15:20; Kol 1:18). 3). Jesus är *härskaren över jordens kungar*, han är insatt av Fadern som herre över allt (se läsningen ovan och t.ex. Matt 28:18; Fil 2:9f). Här finns en varnande underton: jordens kungar ska erkänna Jesus och inte förtrycka hans kyrka på jorden (jfr Ps 2).

Se, han kommer... (v. 7-8). Här kombineras löftet från läsningen ovan med Sakarjas förutsägelser om dramat på Golgota (Sak 12:10-12; jfr Joh 19:37; Matt 24:30).

Evangelium: **Joh 18:33b-37** (*Du själv säger att jag är kung*)

Ur romersk synpunkt måste det här förhöret ses som ganska misslyckat. Pilatus vill veta hur Jesus ser på sig själv rent politiskt och vad han gjort för att provocera judarnas ledare. Till svar får han att Jesus är kung i ett rike ”av ett annat slag” och riket ”hör inte till denna världen” (v. 36). På samma sätt står i alla tider makthavare handfallna och villrådiga inför kyrkan med alla Jesu bekännare som med fredliga och förnuftiga argument förklarar att de inte kan erkänna någon politisk makt som *yttersta auktoritet* men samtidigt inte heller har planer på uppror mot den rådande makten. Kristna talar på en annan nivå än världens förhållare. Deras tankar kretsar kring annat. Deras längtan är en annan. De tillhör redan en annan värld, och makthavarna blir osäkra eller rädda. Pilatus blir mest förvånad. Hans ögon ser en drömmare, en politisk dåre. Vi ser **Kristus, Guds Son, världens frälsare och konung**.

MÅNDAGEN I 34 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Upp 14:1-3, 4b-5** (*De hade Kristi namn och hans faders namn skrivet på pannan*)

Grundsiffran 3 är inom många kulturer symbol för det gudomliga, 4 för det jordiska. Summan av dem (7) och multiplikationen (12) blir därför ”det heliga” (den sjuarmade ljusstaken, Israels tolv stammar, etc.). Siffran 1000 står i Bibeln ofta för ”de många”. Den infattas här i de 144 000 (= 12 x 12 x 1000) räddade israeliterna (v. 1; jfr Upp 7:1-14). Menas judekristna? Martyrer (jfr Upp 6:9;20:4)? Kyska män (jfr Upp 14:4)?

Evangelium: **Luk 21:1-4** (*Han såg en fattig änka lägga ner två kopparslantar*)

Alla människor känner sympati för denna änka, hela scenen har en allmänmänsklig appell, och den har också paralleller i rabbiniska, grekiska, ja buddhistiska texter. Jesus älskar denna kvinna av en särskilt anledning: hon liknar honom själv. Tänk på vad Paulus skriver i 2 Kor 8:9: *Ni känner vår herre Jesu Kristi stora gåva: han, som var rik, blev fattig för er skull, för att ni skulle bli rika genom hans fattigdom.* Jesu människoblivande, och ännu mer hans död på korset, var Guds sätt att *ge mer än allt*, nämligen **sig själv**. Änkan märker nog inte att Jesus observerar henne och berättar om henne. För henne är det självklart att ge Gud en gåva i obemärkthet. Det gör henne så sympatisk. Det goda vi gör utan baktankar behagar Gud mest.

Ge din allmosa i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig (Matt 6:4).

TISDAGEN I 34 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Upp 14:14-19** (*Skördetiden är inne; jordens gröda är mogen*)

Guds dom ska svepa över jorden som en lie. *Människosonen* från profeten Daniels bok (Dan 7:13f), som Jesus identifierade sig med, svingar skäran. Temat ”vredens druvor” finns hos Jes 51:17; Jer 25:15; Joel 4:13. *Guds vredes stora vinpress* (v. 19) anspelar på Jes 63:1-6. En kunglig vinpress låg i dåtiden på Olivberget (Sak 14:4). Kanske syftas på den. Poängen är: människornas mäktiga, stolta **världsprojekt utan Gud** står inför sitt fall.

Evangelium: **Luk 21:5-11** (*Det skall komma en tid då det inte lämnas sten på sten*)

Det tempel som betraktas här var ett gigantiskt *nybygge*, som kung Herodes den store hade påbörjat år 19 f.Kr. efter att han pressat prästerskapet att riva den mindre, slitna byggnaden från 515 f.Kr. som hade rests av de återvändande judarna från exilen i

Babylon. Herodes ville imponera på världen (och lyckades tydligen hos lärjungarna, v. 5). Det skulle bli en byggnad som överträffade antiken alla tempel. Under hela Jesu liv var tempelområdet en enda väldig byggplats med tusentals arbetare. Det pågick ända fram tills 60-talet. Många knöt hoppet om Messias till bygget, en dröm som drucknade i blod vid Jerusalems förstörelse genom den romerska armén år 70. Vi katoliker är stolta över våra arkitektoniska mästerverk. Men en enda själ är mer värd än Peterskyrkan i Rom. Allt kan störta i grus. Oavsett vad som sker ska vi aldrig *tappa besinningen* (v.9).

Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå (Luk 21:33).

ONSDAGEN I 34 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Upp 15:1-4** (*De sjöng Guds tjänare Moses sång och Lammets sång*)

Johannes läsare pressas av de romerska myndigheterna att tillbe genom att offra rökelse inför kejsarens (troligen Neros eller Domitianus) bild (se Upp 13:11-18). De tröstas här: precis som Mose jublade när han kommit undan farao (2 Mos 15:1-18) ska de på domedagen jubla, fria med Jesus (Lammet).

Evangelium: **Luk 21:12-19** (*Ni skall bli hatade av alla för mitt namns skull*)

De sista tidernas förföljelser som Jesus här förbereder oss på motsvarar vad Apostlagärningarna sedan berättar om den tidiga kyrkans liv. Petrus och Paulus och allt vad de fick lida är början på slutet för denna värld. Vi behöver inte vänta på att förföljelser ska uppkomma. En värre kristenförföljelse än den som pågår just i vår tid på många håll i världen är svår att hitta i historien. Det har uppskattats att i vår tid dödas i genomsnitt var femte minut en kristen för att han eller hon är kristen. Kristendomen är den i särklass mest förföljda religionen i världen. I vår kultur går det lugnare till. Den som tillhör Kristus kan få märka utanförskap. Men att vara utanför på grund av Kristus är att vara nära honom. Det gäller *att hålla ut* (v. 19).

Gläd er på den dagen och dansa av fröjd, ty er lön blir stor i himlen (Luk 6:23).

TORSDAGEN I 34 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Upp 18:1-2, 21-23; 19:1-3, 9a** (*Störtat är det stora Babylon*)

De här förutsägelseerna skrevs några år efter nyheten om att den vansinnige kejsaren Nero i Rom kastat skulden för Roms brand (år 64) på de kristna och genomfört en fasansfull och blodig utrotningskampanj mot kyrkan i Rom. Om Johannes inte här försiktigt hade

omskrivit namnet Rom med "Babylon" och "skökan" så hade han nog omedelbart avrättats där han satt i sin fångenskap på ön Patmos (Upp 1:9).

Evangelium: **Luk 21:20-28** (*Jerusalem skall trampas ner av hedningar, tills deras tid är förbi*)

De kosmiska tecknen i denna läsning (v. 25-28) visar att man inte bara kan tolka Jesu ord rakt av som en profetia om Jerusalems och templets förstörelse år 70 efter judarnas uppror mot Rom. Den händelsen är snarare en illustration av vad som ska drabba hedningarna (v. 25), d.v.s. alla folk på jorden, i den sista tiden, när Kristi återkomst är nära. Himmel och hav skakas. Elementen blir annorlunda och oförutsägbara (antiken var genomsyrad av tanken att stjärnornas position skänkte en känsla av förutsägbarhet – vid Kristi återkomst faller alla sådana falska säkerheter till marken). Även vår tids säkringar mot framtida kaos kan skakas. Datorservrar kan slockna. Allt stängs ner när Gud sätter stopp för världen. Då kommer *den ende* som var värd att bygga på, **Människosonen** (Dan 7:13 f), att träda fram. Bara han blir kvar, en lycka för dem som satsade allt på honom, och fick lida för det, men en mardröm för dem som föraktade hans kärlek och levde på livslögner.

Jesus, tänk på mig när du kommer med ditt rike (Luk 23:42).

FREDAGEN 30 NOVEMBER

DEN HELIGE APOSTELN ANDREAS, fest

Den helige fiskaren, aposteln ANDREAS, lärjunge till Johannes döparen, var en av de två första som Jesus kallade till lärjungar. Andreas förde sedan sin bror Simon Petrus till Jesus (Joh 1:35-51). Därmed är han förebild för alla som har syskon, han var redan "människofiskare" (Matt 4:19) i sin egen familj! Om hans öde berättades i fornkyrkan att han missionerade bland skyterna vid Svarta havet och sedan i Grekland, där han mötte döden för sin tro. Han sägs ha korsfäst på ett X-format kors (Andreaskorset). Dagens fest är namnsdag för väldigt många: Alla som heter Andreas, Andrew, Andrea, André m. m. – eller Anders som vår biskop.

Dagens evangelietext (Matt 4:18-22) låter bröderna Simon Petrus och Andreas bli kallade av Jesus samtidigt och i ett ögonblick. I själva verket kan det ha varit en längre process (vilket Johannescitatet ovanför tyder på). Jesu ord om "människofiskare" ska nog ses som ett kvickt, kreativt infall. I sig är bilden komisk och oförglömlig. Kanske ger den ett smakprov på den muntra, optimistiska stämning som rådde i kyrkans allra första tid i Galileen. Läsningen ur Romarbrevet (Rom 10:9-18) betonar **kyrkans behov av kommunikation** (tron bygger på förkunnelsen, jfr v. 17) och därmed av auktoriserade förkunnare, dvs. ett apostlaämbete (jfr ordet "utsänd" i v.15). Men vi är alla varandras apostlar. Tron är något vi måste tala med varandra om, så att den inte förblir definitioner i en bok i hyllan som vi låter "experter" uttala sig om.

Särskilda läsningar denna dag: Rom 10:9-18 och Matt 4:18-22

LÖRDAGEN I 34 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Upp 22:1-7** (*Det skall inte mer bli natt*)

Må detta hända i vår tid! Eller må vi i vår dödsstund se denna flod, dessa träd och Guds ansikte! I Johannes tankar – som också är Bibelns sista ord – blandar sig bilder av floden från paradiset – Bibelns första ord (1 Mos 2:10-14) – med forsen i Hesekiels tempelvision (Hes kap. 47). Vem vill inte rivas med av den strömmen, simma med?

Evangelium: **Luk 21:34-36** (*Håll er vakna hela tiden och be*)

Vissa börjar med sina stressiga förberedelser till julmaten redan nu. Vi bråkar om budgeten, vem man ska fira julafton hos eller vem man ska bjuda in. Alla vill redan nu säkra sig inför högtiden – om en månad. Men vem vet om vi får uppleva den dagen? *Som av en snara* ska vi alla överraskas av Kristi återkomst (v. 35). Han står där i köket där man super som Belshassar i Babylon (Dan kap. 5). Eller där man ligger i sovrummet med sura uppstötningar. Se det framför dig: någon på Systemet ska precis betala vid kassan och Jesus är där och förklarar butiken stängt och julen avblåst. Hjäpna kunder ser förskräckta hur den värld de levde i *upphör*. Livet och allt är slut. Man vill inte tro det är sant. "Vad händer? Är det krig? Är vi gisslan?" En rumänsk tiggare som satt på gatan och bad böner känner igen Herren och omfamnar honom. Hon bärs bort av änglar. Alla andra börjar jämra sig. Vad ska hända nu?

Vi ska be och vara redo – men också redo för att Jesus kan dröja länge. Han kanske inte kommer nästa år heller. Det gamla kyrkoåret är slut men du lever. Ta fram lådan med adventssakerna. Öppna dig för den framtid, lång eller kort, som Gud vill ge oss.

Jag längtar efter Herren mer än väktarna efter morgonen (Ps 130:6).